

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Будь готов!

43-шо (3587) №,
2022 ий 28 октябрь,
кугарня.

Ямде лий

0+

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Йөн шуко – иктыжым ойыро

Алиса Бусыгина ден Даяна Пакеева (пурла снимкыште) Шернур район Лажъял школышто тунемыт. «Ямде лий» газет – эре пеленна: мөнгыштö, школышто. Тудым лудын, йылмынам лывыртена», – ойлат чолга мариий ўдыр-влак.

– «Ямде лий» газетым школыштына 18 йоча редакций гоч налеш. Пел ийлан ак – 150 тенге. Тиде шерге огыл, шонем. Садлан тиде гана лудшо-влак шукемынит. Мый газетым урокышто кучылтам. Кажне лаштыкшым пырля шергалына. Моло юнкор семын возаш тунемына, – ешарыш мариий йылмым да литературым туныктышо Л.А.Волкова.

фото-влакым школ архивла гыч налме.

Подпискым ыштыше-влак коклаште лотерей модыш эртаралтеш. Тўн приз – БЛЕНДЕР. Тидлан квитанцийын копийжым редакцийышке колтыман.

«Ямде лий» газетлан подпискым почтышто ышташ лиеш. Але, мөнгö гыч лекде, podpiska.pochta.ru сайтыште возалт кертыда.

Ак –
403 тенгеат
32 ыр.

Индекс –
П4696.

Рекламе.

Татарстан Республик Агрыз район Буймо школ «Ямде лий» дене пенгыде кылым куча. Тунемше-влак газетым почто гоч налыт гын, мариий йылмым да литературым туныктышышт Э.Н.Ильина электрон подпискым ышта.

– Газетым электрон йөн дене кумшо ий налам. Тора кундемшыке газет почто гоч кужунрак толеш гын, электрон адресыш изарнянак «чонгештен» мия. Акшат шулдо, 150 тенге веле. Огайым, келшышым принтер гоч печатлен луктам да 5-7-ше класслаште чўккыдын кучылтам. Иктаж тунемшешемын пашаже савыкталтын гын, ончыктем. Моло икшыве-влакым кумыландем, – оила Эмма Николаевна.

Шола снимкыште: Ксения Миляева ден Юлия Пажбекова – туныктышышт дене пырля.

«Орава» дене – Анапыш

21 октябрь гыч 3 ноябрь марте Краснодар кундемысе Анапа олаште верланыше «Смена» всероссийский йоча рӯдеште самырык корно инспектор-влакын тўнямбал слётышт эртаралтеш. Тушко Российысе 36 регион гыч 150 наре ўдыр-везе ушнен. Нуно корнышто шкем чын да лўдыкшыдымын кучымо шотышто шинчымашыштым келгемдат. Марий Эл Республик гыч Волжск олесе лицейын тунемшыже-влак (снимкыште) да ОБЖ-м туныктышо Ф.Ф.Шигапов каеныт. Нуно «Лўдыкшыдымō орава» республикысе конкурсышто сeгышыш лектыныт.

Х.АЛЕКСАНДРОВА ямдылен.

Конкурс

«Ямде лий» газет редакций да Марий туныктыш институт «Йўлам арале – тўвырам пойдаре» республикысе сылнымут конкурсым эртарат. Тудо Российысе калык-влакын тўвыра пояныкышт идалыкклан пōлеклалтеш. Кум теме темлалтеш: «Ямде лий» – кугезе тукумын пōлекше да поянык-

ше», «Ешемын тўвыра пояныкыше», «Тўвыра поянык – тиде шочмо йылме». Паша-влакым (сочинений, йомак, почеламут, очерк, эссе да молат) **26 ноябрь марте yamde_lii@mail.ru** адрес дене электрон почтыш колтыман. Тўрыс уверым «ВКонтакте» соцкылыште «Ямде лий» – марла йоча газет» тўшкаште муаш лиш.

«Шыже пайрем»

Школыштына «Шыже пайремым» эртаренна. Ме, тўналтыш класслаште тунемше-влак, тўрлō пакчасаска гыч ыштыме композицийым мōнгō гыч ямдылен конденна. Школ коридор тўрлō тўс дене волгалтын. Икымше классыште тунемше-шамычым совым кырен вашлийынна. Нуно тыгай пайремыш икымше гана ушненыт: почеламутым лудыныт, мурым муреныт. Ме сценкым модын ончыктенна (снимкыште). Пайрем пеш веселан эртен.

Настя МЕДВЕДЕВА.

Параньга, Матародо.

Фотом школ архив гыч налме.

Российысе увер

Кумылан кажне ег

«В единстве мы сильны» тўнямбал конкурсыш ушнен кертеш. Тудо «Мы за Великую Державу» всероссийский мурсем проект радамыште эртаралтеш. Йодмашым **20 ноябрь марте** пуаш лиш.

7-18 иаш ўдыр-рвезе-влак, «Рисуем энциклопедию» всероссийский сўрет конкурсыш ушныза. Йодмашым да пашам museum@integratsia.com адрес дене электрон почтыш **27 ноябрь марте** колтыза.

Кумылан-влак, «Создай экспонат для Эрмитажа» тўнямбал конкурсышто мастарлыкдам тергыза. Российыште илыше калык-влакын йўлашт дене палдарыше у ий модышым ямдылыза. Тўрыс увер – hermitagemuseum.org сайтыште.

Марий Элысе увер

Т.Е.Евсеев лўмеш

Национальный тоштерыште **Юл кундем федерал округысо тоштер-влак советын погынамашыже** эртаралтын. Музей пашам саемдыме да «Пушкин карте» программым илышыш шындарымаште нелылык нерген кагашеныт.

Кинолан сценарийым, семым возаш, йўк дене пашам ышташ тунемаш але шкеак сниматлалташ кумылда уло? Тугеже «Марийская сказка» кинолабораторийыште мастарлыкым тергаш йодмашым shabliyfilm.ru сайтышке

31 декабрь марте колтыза.

Марий Элыште

«Читать – здорово!» регионьысо проект пашам ышта. Тунемше-влак тудын полшымо дене «ЛитРес» российысе электрон книгагудысо книга-влакым яра лудын кертят. Тидлан <https://lito/23812> ссылке дене эртыман да лудшын билетшым налман.

«Ямде лий» уша

Эчук ден Пампалче ик верыште огыт шинче. Тиде гана, троллейбусыш шинчын, Йошкар-Оласе 10-шо номеран школышко вашкышт. Курчак ден газет пашаен-влакым тўналтыш класслам туныктышо Е.С.Зыкова порын вашлие. 2-шо «В» классыште тунемше ўдыр-рвезе-шамыч **(снимкыште)** мемнам моткоч вученыт. Кумло кум йоча гыч лу ен «Ямде лийым» редакция гоч налеш. Садлан газетын эртыме

корныжо, кызытсе илышыже да пашаенже-влак дене палыме лияш нунылан поснак онай ыле. Тидыже йўлышў шинчашт гыч вигак койо.

Классыште марий, руш, армян, чуваш йоча-шамыч икте-весе дене келшен илат. Марла яндарын кутырен моштышо икшыват уло. Тиде Ваня Ефремов. Рвезын тукумжо – Параньга район Ермучаш ял гыч. Ванян

марла ойлымыжым колыштын, пырля тунемме йолташыже-влак марий йылмылан кумылангыт. Ятыр марий шомакым палат, южышт тичмаш ойлончым ойлат. Шинчымашыштым «Марий футбол» модышышто ончыктышт. Эчук ден Пампалче дене палыме лийыч, кутыраш тыршышт.

«Ямде лий» газет тыланда мо дене келша?» – йодым. «Газет мотор, тўрлў чиян. Мый кроссвордлан ваимутым кычалаш, чиялташ йўратем», – икте вашештыш. Весе тыге каласыш: «Мыланем йоча-влакын возымо ойлымашыштым лудаш келша». Кумшо газетыште шкенжым ужнеже. Шонымашыже шукталте. Оласе йоча-влак ончыкыжымат тыгаяк чолга да марий йылмылан, газетлан шўман лийыт, шонена.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.
Авторын фотожо.

Марий ончер

Ўрша селасе книгагудышто тўрлў мероприятий ден ончер чўккыдын эртаралтыт. Кодшо армян «Порылыкым да моторлыкым сўрастарена» ончер лийын. Тудо Российысе калк-влакын тўвыра поянлыкышт идалыклан да марий вургемлан пўлеклалтын. Библиотекарь Н.Ф.Полушина марий тўр да вургем нерген каласкален. Йоча-влаклан ум пален налаш, кучен ончаш онай лийын.

Р.АНТРОПОВА.
Советский район.

Серышым возенна

Школыштына кажне шочмын «Разговоры о важном» класс шагат лиеш. «Патырлык урокышто» Кугу Ачамланде, Афган, Чечня сар-влак, Украиныште эртаралтыше спецопераций нерген мутланенна. Шуко салтакын подвигше нерген пален налынна. Урок мучаште салтаклан серышым возенна **(снимкыште)**. Тек тўнямбалне тыныс илыш лиеш. Рвезе-влак таза пўртылышт.

Фотом школ архив гыч налме.

Параньга, Матародо.

Марк МОРОЗОВ.

Фото-влакым школ архив гыч налме.

Пайдалын канат

Волжский район Пўтгьял школышто 1-ше классыште тунемше-влак **(снимкыште)**, 35 минутан кум урок эртымеке, пырля погынен, пўртўс коклашке каналташ лектыт. Туныктышо Н.В.Никифорова шыже пагытын ойыртемеже дене палдара. Окружающий мир урокышто кучылташ келшыше тўрлў лышташым, тыгыде кў-влакым погат. Вара урокышто композициялам **(снимкыште)** кельштарат.

Л.КОШАЕВА.

Физкультура

Писын шонаш тарата

Картинг нерген колмеке, шукынжо рвезылан келшыше спорт манын шоналтат. Уке, автоспортын ты видше дене ўдыр-влак кылым кучат. Медведево район Знаменский школын 5-ше классыштыже тунемше Ульяна Полушина (снимкыште) изи ораван лапка машина дене кумшо ий кудалыштеш. Спорт деке ўдырым ачаже Алексей Александрович шўманген. Тудо тўрлў ой-кагаш дене полша гын, Медведево районусо Йоча усталык пўртын тренерже А.В.Головенкин технике шотышто мутым куча, тагасымашлан ямдыла.

Фотом еш архив гыч налме.

– Ульяна машина дене модаш изинек йўратен. Индеш ияшыж годым картингыш намиенам. Шкеже профессионал омыл гынат, Ульяналан кузе кудалме нерген умылтаренам да рульым пуэнам, – палдара ўдырын ачаже А.А.Полушин.

Кызыт Ульяна арняште кум-ныл гана машина дене кудалыштеш. Писылыкшым, тўткылыкшым виангда. Та-

насымашлаште вий-куатшым терга. Шукерте огыл эртаралтше «Золотая осень» республикысе та-насымаште икымше верыш лектын.

– Картинг – писын шонаш таратыше спорт. Кудалме годым тўрлў манёврым жапыштыже ыштен шуктымман. Корно шуко шўрынан, сандене тўткў лийман. Писын кудалме

годым адреналин кўза. Мый ончыкыжымат автоспорт дене кылым кучынем. У сеҗымашыш шуаш шонем, – ойла Ульяна.

Е.ИВАНОВА.

Сўретыште спортын могай видшым ончыктым! Кудо уто!

Эн виан – сеныше

«Марий Чодра» национальный парк кумдыкышто «Чодыран йолташыже-влак» туризм слёт эртаралтын. Тушко тўрлў школ гыч йоча-шамыч погыненыт. Пўтъял школ гыч изирак ийготан-влакын «Защитники леса» да кугурак-шамычын «Живая планета» командышт тагасеныт. Тунемше-шамыч спорт ориентирований, туризм, чодырам куштыммо дене шинчымашыштым тергеныт. «Живая планета» кокымшо верыш, а «Защитники леса» кумшыш лектыныт. Йоча-влак личный зачётшыто кок икымше верым, кандаш кокымшо верым да кок кумшо верым сенен налыныт (снимкыште).

Н.ВАСИЛЬЕВА.

Волжский район.

Фотом школ архив гыч налме.

Баскетболын шочмыжо

Мый баскетбол дене модаш йўратем. Те паледа, ты модышым кў шонен муын? 1891 ийыште американ туныктышо Джеймс Нейсмит модышлан тўналышым ыштен. Гимнастике урок онайынак эртыже манын, кок корзингам балкон кидкучемеш кылден да мечым кышкыктен. Корзингаш шукурак мечым пуртышо команде сенгышыш лектын. Д.Нейсмит ик ий гыч ты модышлан правил-влакым келыштарен да ылышыш шынгарен.

Даша ФОМИНА.

Звенигово, Шолэнгер.

Волжский район Па-мар селасе «Пересвет» спорт кучедалмаш клубын спортсменже **Иван Козлов** грек-рим кучедалмаш дене всероссийский тагасымаште шке нелытанже-влак коклаште шўртнў медальым сенен налын. 14 ияш рвезе **спорт мастерыш кандидатын норматившым** шуктен.

Кажне йоча - шонанпыл түс

Игече кызыт пылан шога, йўрат шыжа... Коклан кече ончалеш, шонанпылат мемнам куандара. Шонанпыл түсан еш дене вашлияш амал лекте. Марий Турек район Тат-Китне гыч Альбертина Альбертовна ден Александр Альбертович Васильевмыт куд йочам ончен кушшат. Шымше икшывым куанен вучат. Айста тиде еш дене лишкырак палыме лийына.

Шыгыр гынат, пырляште сай

– Мемнан ешыште марий шўлышан икшыве-влак кушкыт. Икте-весе дене марла кутырена. Кугурак эргына, Анатолий, Йошкар-Олаште Радиомеханический техникумышто тунемеш. Вес ийын дипломым налеш. Стас эргына – кидпашалан мастар ет. Тудо пум, кумыжым тўрлө семын пўчкедаш йўрата. Ончыкылык профессийжымат тидденак кылден. Аня 8-ше классыште тунемеш, аван эн тўн польшкалышыже, изирак ньога-влакым ончаш полша. Вера – 4-ше классын тунемшыже. Уремыште йолташыже-влак дене яра жапым эртара. Книгам лудаш йўрата. Лилия ўдырна 2-шо классыште тунемеш. Школыш кажне кечын куанен куржеш. Куд ияш Игорь школ пеленысе йочасадыш коштеш, – ойла ава.

Ава – кече, ача – кава

Йоча-влакышт шонанпылын тўрлө түсшө улыт. Кажныже шым түс гыч иктыжым ушештара. Тиде еш нерген лач тыгай тагастарымаш

ушышкем пурыш.

Анатолий – ужар түс. Тиде

Фотом еш архив гыч налме.

түс кенежымсе пўртўсым ончыкта. Анатолийын шочмо кечыжат кенежым. Койыш-шоктышыж дене рвезе шыма, ласка. Йошкар-Ола гыч мўнгыжө толмыж годым тудо ача-аван эн кугу польшкалышыже.

Станислав – йошкар түс. Молан манаш гын тудо илышым «тура», шке семынже ужеш. Тунеммаште, пашаште чыла радам дене ышташ тырша, весе деч польшым ок йод. Арам огыл ойлат: «Йошкар түс – командирын түсшө».

Анналан нарынчалге түс келша. Тиде түс пайремым

ончыкта. Аннат лач тыгай: йоча-влаклан тўрлө онгайым шонен луктеш да пырля модашат тореш огыл.

Вералан шемалге-канде түс келшен толеш. Тудо романтике шўлышан ўдыр кушкеш. Пеледышым, пўртўсым сўретлаш йўрата.

Лилия – саре. Тыгай түсан лилий пеледыш уло. Тиде түс куаныше да весела айдемылан келшыше. Лилия лач тыгай койыш-шоктышан кушкеш. Тудым кечшудын изи пеледышыж дене тагастарыме шуэш.

Игорь – канде түс. Изи гынат, рвезе патырлык, эрык вийже дене ойыртемалтеш. Кугурак изашт олаште улыт гын, Игорь – ачан эн кугу энертышыже. Пум пурта, изи ведра дене вўдымат нумалеш. Ачаже тудым изинек пашам йўраташ, кугурак-влакым пагалаш, изирак-шамычым чаманаш туныкта.

Тўрлө түсан улыт гынат, ваш-ваш полшен, эгертен илыше Васильевмыт ешлан **(снимкыште)** изи чукайым сайын вашлияш да сай айдемым ончен кушташ тыланена. Тудлан могай түс келшен толеш гын?

Н.ТОКТАРОВА.

Ковамлан

Мый шарнен илем эн сылне жапым: Коваемже школыш ужата. Палена ме шўдыр нар пашажым, Ах, кузе, кузе чыла шукта?!

Вашлиеш ковай, пырт шыргыжалын, Ўстелтўрыш мыйым пеш ўжеш... Таче мый шинчем лач шарналталын. Ўшанем: кава гычын ужеш.

Аня ПРОХОРОВА.

1-ше номеран Шернур школ.

Эн шерге да лишыл

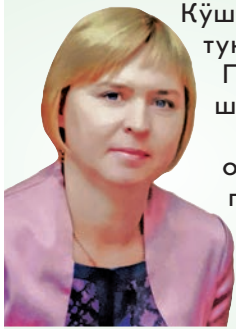
Йочалан ава – эн шерге, эн лишыл ет. Туддеч посна икшывылан илаш пеш неле. Мемнан аванан лўмжө – Алевтина Андреевна. Тудо ветеринарлан пашам ышта. Ял калыкын волыкшым эмла, тўрлө чер деч уколым ышта. Мўнгыштат ушкалым ончена. Авана мемнам изинек пашалан туныктен. Ме, икте-весылан полшен, тўрлө сомылым ыштена. Аванам эре кундараш тыршена: сайын тунемына.

Регина ден Полина ПЕТУХОВАМЫТ.

У Торьял, Кузнеч.

«Шочмо кундем» урок

Кўшыл категориян тунуктышо, Россия Президентын грант-шым кок гана налше, Россия Федераций общий образованийын почётан пашаенже, Йошкар-Оласе 21-ше номеран Семёновка школышто кугы-жаныш мариЙ йылме урокым вўдышō **О.Н.ВАСЕНИНА** ямдылен.

1 Яра верлаш келшыше мут-влакым шындыза.

Ме _____ Элыште илена. МариЙ мландын кумдыкшо – _____ квадратный километр. Шочмо верна _____, _____, _____, _____ дене чекла. Республикыште _____ ола, _____ район, _____ посёлко, _____ ял улыт. Республикнан _____ – Йошкар-Ола. Тудо _____ энгер серыште верланен. МариЙ Элын тўн _____ – чодыра. _____ – МариЙ Элын шочмо кечыже.

2 Келшыше олмештыш мутым возыза.

ед.ч.		мн.ч.
1л. _____	шочмо верем	1л. _____ шочмо верна
2л. _____	шочмо верет	2л. _____ шочмо верда
3л. _____	шочмо верже	3л. _____ шочмо верышт

4 Палыза, МариЙ Эл Республикын могай олаж нерген ойлалтеш!

1583 ийыште негызлыме ола Юл энгер серыште верланен. Ола кугу огыл. Тудым ныл тоштер сōрастара. Тушто кенезым «Бендериада» мыскара пайрем эртаралтеш.	
Тиде ола Лопатино пашазе посёлко олмышто шочын. Кызыт – МариЙ кундем-мын ик эн кугу промышленный олаже. Тушто МариЙ целлюлоз-кагаз комбинат пашам ышта.	
МариЙ кундем-мын тиде олажат Юл энгер серыште верланен. Тушто Бутяков лўмеш судным олмыктымo завод пашам ышта.	
Тиде олам ожно Чарла маныныт. Тудо республикыште эн кугу. Тушто ятыр театр, кинотеатр, тоштер верланеныт.	

3 Калыкмутым руш йылмыш кусарыза.

- ➔ Шочмо вершōрын сыл-нылыкшым ѳрдыж велыште утларак аклет.
- ➔ Шочмо-кушмо мланде шōртнō дечат шерге.
- ➔ Шочмо велыште вўдат шўмым эмла.
- ➔ Кайыкклан – юж, коллан – теныз, а айдемылан Шочмо эл эн шерге.
- ➔ Шочмо мландым йōраташ тунемде, илышлан от тунем.

5 План почеш текстым шоныза.

1. Мемнан республикна.
2. Йошкар-Ола.
3. Район ден ола-влак.
4. Республикнан поянлыкше.
5. Республикын лўмлō енже-влак.

6 Чын вашмутым пуыза.

1. МариЙ Элын эн тошто олаже:
  - а) Звенигово; б) Йошкар-Ола; в) Козьмодемьянск.
2. МариЙ Элын рўдолаже:
  - а) Йошкар-Ола;
  - б) Волжск; в) Звенигово.
3. Кумдык шот дене эн кугу район:
  - а) Медведево; б) Килемар; в) Морко.
4. МариЙ Элын эн кугу энгерже:
  - а) Кугу Какшан; б) Элнет; в) Юл.
5. МариЙ Элын эн кугу ерге:
  - а) Таир; б) Яльчик; в) Кичиер.

МариЙ Эл Республикын олааж ден рай-рўдылажым палемдыза.

8 Ойлончым шуйыза.

- ➔ Шочмо элым тўзаташ манын, _____
- ➔ Пўртўс поянлыкым арален кодаш манын, _____
- ➔ Шочмо йылмым сайын палаш манын, _____

Кө писырак?

Айста модына

Пүкен шенгеке 4-5 метр кутышан кок тасмам (але шнурым) кылдат. Ик тасмажым пурла могырыш, весыжым шола велке шупшыт. Кок йоча тасма му-чашым кыдалышкыже кылда. Команде почеш нуно пörдын пүтыраш тўналыт. Кажныже, тидым писын ыштен, эн ончыч пүкеныш шинчаш тырша. Тасма ынже тован, сайын пүтырналтше манын, тудым кид дене кучаш күлеш. Пүкен ынже тарване манын, иктаж-кө тудымат кучышаш. Модмо годым чыла тиде условийым шуктыман.

Мастар кид

Сүретым ончен, лышташ гыч ыштыза.

М.ШКЕТАН ЛҮМЕШ МАРИЙ КУГЫЖАНЫШ ДРАМЕ ТЕАТР

30 октябрь 16:00

ПРЕМЬЕР

А. Богачева Комедий
КИТАЙ КУВА
/Китайская бабушка 16+

Рекламе.

Фотом йочасадын архивше гыч налме.

Марий шўлыш озаланен

Йывансола школ пеленысе йочасадыште «Шыже пайрем» лийын. Тушто марий шўлыш озаланен. Ёдыр-рвезе-влак (снимкыште) шыже нерген почеламутым марла каласкаленит, мурым сылнын йонгалтаренит, куштеныт, тўрлө модыш дене модыныт. Лышташлам ончен, пушенте-шамычым паленыт. Нунын лўмыштым рушла да марла ойленыт. Пайремыште йоча ден ача-ава-влаклан пеш келшен.

Л.ПОЛИКАРПОВА.

Кужэнгер район.

- ✓ Леве шыже кужу телым конда.
- ✓ Шыжым лышташ комдык велеш – йўштө телылан. Калыкмут.

Эн виян

Тўняште кө але мо эн виян? Ты йодышлан кажне ег тўрлө семын вашешта. Мемнан шонымаште, тул моткоч виян. Тудо нимом да нигөм ок чамане – чыла пытара. Теве кенежым пожарлан көра мынар кумдык чодыра йўлыш. Кугыен-влак арамлан огыл мыланна ойлалт: «Тул модыш огыл. Туддене ида мод!»

Ксения БОГОЛЮБОВА,
Надежда РАССАНОВА.

***

Тигр мемнан кундемыште ок иле гынат, тудым эн виянлан шотлем. Тигр деч шуко янлык лўдеш. Тигрымат сенен кертше уло. Тиде айдеме. Шке жапыштыже шуко «кугу пырысым» пытареныт. Садлан южо урлыкшым Йошкар книгашке пуртеныт. Онгай, тўняште ала айдеме эн виян?

Кира СМЕРНОВА.

Морко, Коркатово.

Электротулым аныклыза

Максим РОМАНОВЫН сүретше. Морко, Шенше.

«Ямде лий» газет
Тўн редактор
Л.Н.ГРИГОРЬЕВА.
Индекс: П4696.
Тираж 1550 экз. Заказ
Формат – А-4-8.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamedelii>
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: yamdelii.ru

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Мари-Эл Республикысе культур, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, «Кугарня» газет» кугыжаныш унитарный казна предприятий.

Газетым редакцийыште по-гымо да верстатлыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Кыл, информационный технологий да массовый коммуникаций сферым эскериме шотышто федеральный службын Юл кундем федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме.
Номер – ПИ № Ту52-01335,
2021 ий 29 сентябрьыште пуымо.

0+

Печатьыш пуымо жап –
14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шонымашышт тўрлө лийын кертит. Серыш-влак мөнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийын да издательнын адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооруженный Вийын 70-ше идалькыше урем, 20-шо пöрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс).

Медведево, Руэм.

5-ше «Д» классыште тунемше-влак.

Богдан ПЕТУХОВ — йолташыже-влак дене пырля. Советский, Шуарсола.

Янлык-влакын почыштым кычалза.

А ч а эргыж-лан кугу

йўкын ойла:

– Петю, тыйын чыла предмет дене – «кокытан». Лач географий дене уке. Кузе тыге?
– Географий дене эше йодын огытыл.

Модыш-шамычын ўмылкаштым муза.

«А» гыч «Я» марте

Тале гармоньчо

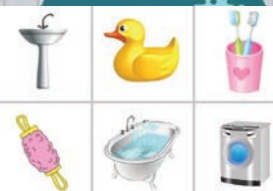
Андрей Борисович – верысе гармоньчо. Ешартыш жапыште Зинуш икшывыжлан, Йыван кумжылан, лывыргын модын, нойымешке ончыкта. Ўрмаш! Пуйто ракатланыме семже торасе Урал ўмбалнат шергылтеш. Э-э-эх, юзо, ямле!

«Русская словесность» кружокын енге-влак. Волжский, Сотнур.

1 ноябрь — Пўйым эрыктыме щёткын кечыже.

Нине арвер-влакым сўретыште кычалза.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Я	М	Д	Е	Л	И	Й						

Кейворд але ключворд – кроссвордын ик видше. Но тушто йодыш-влак почеш мутлам кычалман огыл. Цифр-шамычым ончен, ш о м а к ы м келыштарыман. Кажне цифрын – шке букваже. Правил почеш, кейвордышто икмыняр буква ончыкталтеш. Нуно келшыше мут-влакым муаш полшат.

1	2	3	4	5	6	7
	4				3	
	8		9		12	
9	4	8	4		2	
			10			
			4	13	12	2
4	2	12	11			

Школышто 606 кўкшў парт уло, а лапка парт 6 пачаш шагал. Школышто чылаже мыняр парт!

Интернетысе сўрет-влакым кучылтмо.

